

מסורת הש"ס

כל גגות פרק תשיעי עירובין

צב.

עין משפט  
נר מצוה

(א) [שבת מו. ויש"י. ג.] געיל  
עו: פו. א. ויבמות מג. דה  
פ: ד. וס' חס' שם ד"ה  
ר"ח. ד. געיל ח. ע"ש ט.  
ע"ש ויש"י. ח. ובהר"ש  
אחת חלר קטנה שפירשה  
לגדולה וכן הוצא משנה  
דהלל געיל ח. ט. ויבמ'  
משלון רש"י דהלל ד"ה  
הגדול ובי' דומיא דהלל  
קטנה שפירשה לגדולה ובי'  
אבל כרב אלפס י"ב כנרס'  
הספדים וכן הוצא כגומין  
בע"כ והא מן חלר גדולה  
וכי' וכן ע"ד לקמן דף ק.  
ש"ך (ע"ש. א.) ג"ל אפילו  
חורבה. ח. ועי' בריטנ"ה.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ויבא ר' ר'  
יוחנן ופי' הלל כ"י שמעון  
החצירות רשות אחת  
ואפילו עירוב הסד'.  
(ב) תוס' ד"ה ח' ובי'  
לעיל. י"ב דף פ"ט.

מוסף רש"י

הלכה כסתם משנה.  
רבי חסד המשה וכשרה.  
דכ"י ויש"י ע"ש  
שאלן סתם ולא חסר שם  
אומרו עילוי כ"י שאל יחי'  
שניה מפי יחי' ורש"ן  
כאלו נקט מפי המומים  
וע"ש כמותן (ביצה ב.)  
ורודה ארבעה.  
סיפא נקט ליה דכ"י  
למחמ' וי' כרש"ש פירות  
אלו עולין מכאן ואולטין  
ובלכז שאל יורידו למטה  
לשתי' שרוא' בלכז  
נפשה ולא מיבעט לא לבי'  
האי ולא לגבי האי, אבל  
למחמ' מיהו מחמ' כול  
דהוא פומא הו' סתומה  
ואין מערבין אחד (ע"ש)  
וה"ו. ובי' וי' לא שוא'.  
רבי שמדל את המשנה לא  
שוא' שסתם משנה, שאל  
לכא נסותמה, ר' חייא.  
תלמוד, מנין לו. שסתם  
ממנו שסתם כנתיבא  
(יבמות מו.) גדולה  
מותרת. ולא אכרי בני  
קטנה עילוי, דלגבי גדולה  
פתח הוא ד"ש לה שור'  
מכאן ומכאן והו' כתי'  
חצירות ופתח אחד כניסין  
דלא אסרן אהדי, ולקמן  
מוקי' על בשרא קטנה  
רצנה יותר מעשר דלי'  
יותר מעשר לא הו' פתח  
גבי גדולה (ע"ש ח.)  
וקטנה אסורה. דלגביה  
לאו פתח הוא אלא פינה  
ונעשית רשותן של בני  
גדולה שחרי שפירשה  
עמון (שם). דיוורי גדולה  
בקטנה. כלומר אחרי'  
בקטנה. דלגביה הוא  
דבטלה לגבי, ואין דיוורי  
קטנה בגדולה. דלגבי  
גדולה פתח הוא וסמי'  
חצירות שש ציניה פתח  
לא אסרן אהדי כדלחרי'  
כפרק חלון (לעיל עו.)  
נכר פתח הכולל עד עשר  
אמות, אם רלו מערבין  
סמי' וסמי' רלו מערבין  
אחד, מפי שוא' כפתח  
ושיהם מותרים זה מה  
(ע"ש ח.)

ומי אמר ר' יוחנן ה"ל הלכה כר' שמעון (א) ואפילו עירבו לחצירות רשות  
אחת: ובלבד שלא יורידו למטה. אלמא אסור להוציא מחצר לחצירה  
א"י אחרת בשלמא בעירבו אסור אוקימנא להא בעירבו אבל השתא  
במאי תוקמא: שלא יא' זה עומד במקומו. בקרקעית החצר. ל"א  
שיהא זה עומד במקומו גרסינן ועל  
ראש הכותל קאמר: ויבי ר' לא שאל.  
למשנה זו במשנתנו: רבי חייא.  
שקדור וסתם את הדבייתא ותלמידו  
היה: מניין לו. זה הפירוש ועולם  
למטה דסתם רבי מנאי' צבחים קאמר  
שלא יוריד מראש הכותל ויוליד  
לבינו: וחורבה אחת ציניהם. לא  
שאל שלשה ולא שאל של אחרים דהא  
אוקמא כר"ש שאין חילוק רשות אלא  
צבחים וכגון שאינה פרוצה לרשות  
הרבים: אחת עירבה. לעצמה  
ושכיחי מאני צבחים בגווה: אמר רב  
הונא נוסמין החורבה לוו שאל  
עירבה. להוציא לה כלים שצבחו  
בחצר דהא לא שכיחי צבחים צבחים  
הואיל ולא עירבה אבל לעירבה לא  
דבר הונא תלמידו דרבי הוה דלמר  
הלכה כר"ש בשאל עירבו אבל עירבו  
לא: וחיאי בר רב אמר אף לשעירבה.  
אני שמעתי מאבא אף לשעירבה  
נותנין אותה ומדעתי אני מפרש  
דהאי דלמר אבא אף לשעירבה  
לאסור את שתייהן קאמר דגור לא  
עירבה אטו עירבה דלי מפקי הני  
גסויה הני נמי אמו ומפקי: וא"י.  
צבחה ששמעתי אף לשעירבה להחיר  
קאמר אבא דשתייהן מותרות ולא גור  
אבא בעירבה משום מאני צבחים  
קשיא לי צבמילא דאבא דלמר געיל  
[לא]. הלכה כר"ש והוא שאל עירבו אבל  
עירבו לא מפני מה אין נותנים חצר  
שאל עירבה לחצר שעירבה כתיבם  
כליה לתוך חצירה ומוליאם הא לא  
גור רב בחורבה כלומר נהי נמי  
דתשני לי דהא דלמר רב געיל אבל  
עירבה לא מודה הוא דאותה שאל  
עירבה מכנסת ומוליאם כליה לתוך  
שעירבה דהא לא שכיחי זה בשאל  
עירבה מאני צבחים אר"ג דצבא

והא אמר רבי יוחנן הלכה כסתם משנה. וקשה דסתם ואח"כ  
מחלוקת הוא ואמר בהחולן (יבמות דף מו.) דלין הלכה כסתם  
ואע"ג דלכל הפחות חשיב סתם כרבים כלפי היחיד הכא אין נפקא  
מינה דכלאו הכי פליגי רבנן עליה ומירץ היר"א הכן דעיקר קושא  
לר"י אינה אלא דלא גור וצוה הדבר  
הו' מחלוקת ואח"כ סתם מחלוקת  
בשאל חצירות צמי שהוציאם (לעיל דף  
דף מה.) וסתם צפרק חלון (לעיל דף  
עו.) אבל הכא לא פליגי בגזירה:  
**מפני מה אין נותנין חצר שלא**  
**עירבה לחצר שעירבה.**  
משום דלחירי צבחה עירבה ואח"כ לא  
עירבה נקט האי לישנא והוא דהין  
דהוה מלי למימר מפני מה אין  
נותנין חצר שעירבה לשעירבה  
ובקונטרס פירש שפיר:  
**איכא דאמרי אף לשעירבה**  
**ושתייהם מותרות.** לפי  
האיכא דלמרי קשיא הא דלמר צפרק  
הדר (לעיל דף ע.) ר' יוחנן אמר "אף  
לחורבה ורבי יוחנן לטעמיה דלא גור  
דילמא אמי לאפוקי מאני צבחים לחצר  
והכא נמי לא גור דילמא אמי לאפוקי  
מאני צבחים לחורבה ומאי לטעמיה  
הוא דהא אפילו רב דגור הכא גבי  
חורבה לא גור:

**אף גג דקא דרסי לה רבים.** היינו  
כלישנא קמא דרב יוסף  
לעיל (א.) **גפנים בגדולה אסור**  
**לחירי את הקטנה.** למי'  
(לעיל דף ט.) נראה מנכון ושהו  
מצפנים נדון משום למי ופתח מיירי  
בנכנסין כותלי קטנה לגדולה:  
גפנים  
והקמן אסור " חצר " גדולה שנפרצה לקטנה גדולה מותרת וקטנה אסורה מפני  
שהיא כפתחה של גדולה: **גב' למה לי** למיתני תרתי לרב קתני גג דומיא  
דחצר מה חצר מנכרא מחיצתא אף " גג נמי מנכרא מחיצתא ולשמואל גג  
דומיא דחצר מה חצר דקא דרסי לה רבים אף גג נמי דקא דרסי ליה רבים  
יתיב רבה ורבי זירא ורבה בר רב חנן ויתיב אביי גבייהו ויתבי וקאמרי  
שמע מינה ממתניתין דיוורי גדולה בקטנה ואין דיוורי קטנה בגדולה  
כיצד " גפנים בגדולה אסור לזרוע את הקטנה ואם זרע זרעין אסורין  
גפנים

שכיחי לא חיישינן דסתמא כי משתמש אינן צבחים. מיהו קשיא לי אמאי אסר אבא כשעירבה להכניס לשאל עירבה  
הא לא גור לגבי חורבה: הסס כיון דמינער. כלומר אף לשעירבה דקאמר רב להיתר קאמר וגבי חצירות אמאי גור משום דכיון דמינערי  
כלים בחצר שכיחי לאפוקי מאני טובא וחיישינן דלמא מחלפי מאני צבחים צבחים דחצר ומפקי לחצירה שהרי נשמרים גם צבוחה אבל חורבה לא  
עבידי צה אינשי לאפוקי מאני טובא: איכא דאמרי חייא בר רב אמר אף לשעירבה ושיסין מותרות ואם סתם שסין אסורות. וטעמא  
משום דשמעינן ליה לאבא דקאמר אבל עירבו לא אלמא על כרחך אפילו דחקת למילתיה דאבא לאוקומא להאי דלמר בשעירבה הוא דלמר  
לטלטל כליה לשאל עירבה אבל שאל עירבה מותרת לתוך שעירבה שמעינן מיהא דלין נותנין שאל עירבה לשעירבה אלמא גור בעירבה  
משום מאני צבחים וצבוריה נמי על כרחך שעירבה אסורה דהו' אמר אבא דהדין לה למירוייהו לאסורא קאמר לא דמי: הסס. גבי חצירות  
כיון דמינערי צבחים בחצר חצירו כבחיירו עבידי לאפוקי לה מאני טובא וחיישינן דלא ליפוק לה מאני צבחים אבל חורבה לא: **בתנאי הגדול**  
**מוסר.** להכניס לו כלי הצית שלמטה ואין בני קטן אסורין עליו דלגבי גדול הך פרצה פתח הוא דשרי בגיפופי וכגון דלין הפרצה יותר  
מעשר אבל קטן אסור לו להוציא כלי הצית דבני גדול אסרי עליה דנפרץ לו צמלואו. ודברי הכל היא דלפירו' ר' מאיר לא אמר גגין רשות אחת  
אלא לכלים שצבחו צמון אבל לכלים שצבחו צבחים לא דומיא דחצר קטנה שפירשה לגדולה דלכילי עולמא חצירות רשות אחת הן ולענין כלי  
הצבים אסרה גדולה אקטנה: גדולה מותרת. להוציא כלי הצבים שזה אס עירבה לעצמה ולא אסרי עלה בני קטנה: **גב' פריס.** חצר  
וגג: מה חצר דמינכרא מחיצתא. שהרי יש לה מחיצות: אף גג. נהי נמי דשרינן ליה צבמחיות תחתונות משום גוד אסוקי מיהו  
מחיצות יכרות צעינן שאל הא גג בולט חוצה להם דלי לא מינכרא לא אמרינן גוד אסוקי וגדול נמי אסור דלין לו שום מחילה וכל שאין לו  
מחיצות אינו רשות היחיד. כל גגין שלהן חלוקה היו ולא משופעין: ושמואל דלמר [פסג.] אפילו לא מינכרא לא אמרינן גוד אסוקי להכי מננהי גבי  
הדדי דמה חצר דדרסי לה רבים אף גג האי דקתני קטן אסור משום דדרסי רבים מזה לה דהו' לה מחילה תחתונה שציניהם מחילה  
נדרסת ולא מצי' למיגד ואסוקה אבל אי לא דרסי צהן אף קטן שרי דלמרינן גוד אסוקי ותפסיק המחילה ציניהם ואע"ג דמנכרא ולא מינכרא:  
דיוורי גדולה. מושלין בקטנה ומושלין אותה אלן: ואין דיוורי קטנה. מושלין בגדולה למושה אלן: אסור לזרוע את הקטנה. דכמאן  
דהו'א קטנה כולה צמון גדולה דמי ואפילו מרחיק ארבע אמות מן הגפנים שאפילו צמון הגדולה מותר להרחיק ולזרוע הכא אסור דקתני  
מתני' מפני שהיא כפתחה של גדולה אלמא כולה כחד פתח משוה לה: " גפנים מותרין. דהא אין דיוירי קטנה מושלין בגדולה:  
גפנים

ה א טור ש"ע א"ח סי'  
שער סעף ד:  
ו ב מ"י פ"ג מלכות  
עירובין הלכה כד קמנ  
לחון סה ושעין א טור  
ש"ע א"ח שם סעף ג:  
ז ג טו"ש ע"ש שם סעף ד  
וכי' שמה סעף טו:  
ח ד מ"י פ"ו מלכות  
כלאים הלכה יט  
וטו"ש ע"י מ"ד רלו סעף  
מט:

רבינו חננאל

ומי א"ר יוחנן הלכה כר'  
שמעון, דהני כין גג כין  
חצר רשות אחת הן, והא  
איהו דאמר הלכה כסתם  
משנה, ותנן בכותל שבין  
שתי חצירות דהוא  
חתם, היו בראשו פירות  
אילו עולין מיכן ואוכלין,  
ואילו עולין מיכן  
ואוכלין, ובכבד שלא  
יורידו למטה, ואי רשות  
אחת הן אמאי לא יורידו  
למטה, ופרקינן, מאי לא  
יורידו למטה דקתני  
למטה דבתיים, כלומר  
שיכנסו בבתים אבל  
בחצר שרי. אימי והא חגי'  
אפילו ובכבד שלא  
יעמד זה בחצירו ויאכל  
וזה בחצירו ויאכל, הנה  
אפילו בחצר אסור, ודחי'  
כי רבי לא שנאה ר'  
חייא מניין לו, כלומר  
דבר שלא שואו [רבי]  
במשנתנו ר' חייא  
תלמיד ר' (מניין ח.) בידו  
משנה שלא שנאה רבי,  
מכלל זו שאינה שנויה  
במשנתנו לאו דסמכא  
היא, איתמר שתי חצירות  
אחת ביניהן,  
חצר אחת עירבה עם  
הבתים והאחרת לא  
עירבה, אמר רב [הונא]  
נותנין חורבה לזו,  
אחלה שלא עירבה, אבל  
[אין] נותנין אחת לאחת  
שעירבה, גזירה שמה  
ויצאי מני דקנו שביחה  
בבתים מן הבתים לחצר  
ומן החצר לחורבה, חייא  
בר בר כר', איכא דאמרי  
חייא בר בר אמר אף  
נותנין זו החורבה גם  
לחצר שעירבה ושהינן  
מותרות וכן בחורבה,  
וא"ת מפני מה אין  
נותנין חצר חצר עירבה  
לחצר שעירבה, ונאמר כי  
כל החצירות רשות אחת  
הן, התם בחצירות כיון  
דמיטרי מני דבתים  
לחצר אתו לאפוקיהו  
בחצר שלא עירבה, אבל  
בחורבה לא מיטרי,  
הילכך לא (אתי)  
גזרינן [גזרינן] גזירה דילמא  
אתו לאפוקי מני דבתים  
לחצר, מחייב גג גדול  
סמוך לגג קטן כו', למה  
לי למיתנא עד לו למלה לי  
למיתנא חצר, לרב קתני  
גג דומיא דחצר מה חצר  
דמינכר מחיצתא אף גג  
דמינכר מחיצתא, הוא  
[דמותר] לטלטל, אבל גג  
כיון הגגין דלא מינכרא  
אין לטלטל  
בו אלא ד' אמות.  
לשמואל קתני גג דומיא  
דחצר מה חצר דקא  
דרסי לה רבים, אף גג.

אע"פ דדרסי ליה רבים שרי. חצר גדולה שנפרצה לקטנה גדולה מותרת וקטנה אסורה. כשמצוי לומר דיוורי גדולה בקטנה, כלומר כל הדר בגדולה כאילו גם בקטנה הן נטועים, ואם זרע בקטנה נאסור אותן הורעים, ואין דיוורי קטנה חשובין מכלל דירה הגדולה. עכשיו אם יהיו בגדולה שריגי גפנים, אסור לזרוע בקטנה שחשובין הגפנים שבגדולה כאילו גם בקטנה הן נטועים, ואם זרע בקטנה נאסור אותן הורעים.